

Werkspoor “Datamaturiteit van de stedelijke organisatie”

Wat voorafging

Het Kenniscentrum onderzocht eind 2021/begin 2022 samen met de centrumsteden en de VGC de haalbaarheid van een gezamenlijk datawarehouse traject, afgestemd op ieders draagkracht. Na een uitgebreide analyse van de stand van zaken in elke stad onderzocht een Taskforce de haalbaarheid en eventuele invulling van spoor datawarehouse in het meerjarenprogramma 2022-2026. In december 2022 rondde de Taskforce het verkennend traject “Datawarehouse” af met het voorstel om rond deze uitdaging verder samen te werken in een apart werkspoor “**Datamaturiteit van de stedelijk organisatie**” binnen het deelprogramma OBMi van het meerjarenprogramma 2022-2026.

Daarbinnen identificeerden we 6 grote onderdelen om rond samen te werken:

- Data- en informatie-governance: rollen en organisatie
- Datageletterdheid
- Metadata en dataontsluiting (catalog/data dictionary)
- Referentie- en masterdata, authentieke gegevens
- Rapportering en monitoring
- Data-infrastructuur (nog toegevoegd tijdens de vergadering)

Als eerste stap in de verdere invulling van deze thema’s spraken we af via een thuisopdracht, over de zomer van 2022, op zoek te gaan naar de precieze invulling voor elk van deze onderdelen.

We vroegen daarbij iedereen voor elk van de zes bovenstaande onderdelen aan te geven wat voor hen de precieze invulling moet zijn binnen een samenwerking in het kader van het Kenniscentrum. Bijkomend peilden we ook al naar welke rol elke stad kon of wilde opnemen in het verdere verloop van de samenwerking binnen elk onderdeel (trekker, pilootstad, actieve volger, toeschouwer, ...).

Op basis van de door de steden bezorgde input hadden we een uitgebreid gesprek met de Taskforce, waarin we op zoek gingen naar gemeenschappelijkheid in de input. Op basis daarvan werkten we een sneuvelvoorstel uit. Daarin werd gepoogd elk van de onderdelen invulling te geven en een aantal keuzes voor te leggen. We gaven ook al een eerste aanzet voor de verdere aanpak van het werkspoor datamaturiteit.

Op de laatste vergadering van 2022 werden de pistes per onderdeel overlopen en geëvalueerd om uiteindelijk het startpunt van het werkspoor te bepalen. We bespraken het voorstel om naar analogie met de werkgroep OBMi, een werkgroep datamaturiteit op te richten waarin we de geïnventariseerde uitdagingen geschakeld aanpakken. Alle sporen tegelijk aanpakken in aparte trajecten zou veel energie en tijd vragen aan een beperkte groep mensen.

Daarom besloten we in deze nieuwe werkgroep aan de slag te gaan met twee prioritaire sporen:

- Data- en informatie-governance: rollen en organisatie
- Datageletterdheid

Uit de vergaderingen van de werkgroep bleek ook de nood aan een gezamenlijk begrippenkader. We besloten daarom het werkspoor datamaturiteit op te starten met maximaal twee vergaderingen gewijd aan dit kader.

Werkgroep Datamaturiteit

Begrippenkader

Op 20 september 2023 startten we de werking van de werkgroep datamaturiteit.

Zoals al eerder aangegeven besteedden we bij de start een beperkt aantal vergaderingen aan het uitwerken van een gezamenlijk begrippenkader voor de werkgroep Datamaturiteit.

We werkten daarbij samen aan een set van laagdrempelige begrippen, begrijpbaar voor iedereen, weg van technologie en jargon. Tegelijk moest het kader passen binnen de context van een lokaal bestuur, dus wilden we ons hoeden voor het jargon dat gebruikt wordt in de bedrijfswereld. Ultiem wilden we een referentie-lexicon samenstellen, dat als een levend document centraal beschikbaar komt voor iedereen en waar steeds naar kan teruggegrepen worden.

We wilden daarbij werken aan een kader afgestemd op verschillende kennisniveaus. Het lexicon bevat daarom:

- Een set basisbegrippen, veelgebruikte termen die voor leken toch een beetje uitleg vragen.
- Een set van meer complexe begrippen waar we het als dataspecialisten over eens willen worden, zodat we tijdens het vervolg ‘dezelfde taal’ spreken.

Belangrijke houvast daarbij was het theoretisch kader dat werd gecreëerd door “The DAMA Dictionary of Data Management”.

Het Kenniscentrum maakte voor deze startvergadering een eerste overzicht van gangbare definities. Dit voorstel werd uitgebreid besproken en geamendeerd op de startvergadering op 20 september en op de tweede vergadering van de werkgroep, op 19 oktober 2023.

Aan het eind van deze vergadering werd besloten het definitiekader verder af te werken in een kleinere werkgroep met een aantal specialisten uit Antwerpen, Brugge, Leuven en Mechelen. Zij kwamen opnieuw samen op 20 december 2023.

Spoor Datageletterdheid

Na twee vergaderingen gewijd aan het definitiekader datamaturiteit werd het inhoudelijk spoor Datamaturiteit afgetrapt op 20 november 2023.

Vooraf hadden we, via de Taskforce al op grote lijnen de inhoud van het spoor vastgelegd:

- Het opzetten van een samenwerking rond datageletterdheid bleek een evidentie. We spraken daarom af onmiddellijk aan de slag te gaan met deze uitdaging in de werkgroep datamaturiteit waarin actief werkmateriaal wordt gemaakt en gedeeld.
- Daarnaast zullen we samenwerken aan het vormgeven van opleidingsmateriaal voor specifieke profielen binnen de organisatie zoals data-analisten of BI-specialisten. Voor hen werken we aan een aangepast vormingsaanbod waarbij we samen op zoek gaan naar externe begeleiding.
- Belangrijk aspect in deze gespecialiseerde opleidingen is het in kaart brengen van de informatiebehoefte. Ook hier rond willen we samen capaciteit opbouwen.

Op 20 november gingen we dieper in op deze en andere behoeften en verwachtingen van de deelnemers met betrekking tot het verhogen van datageletterdheid doorheen de stedelijke organisatie. We startten daarbij met een inspirerend voorbeeld, het traject Datageletterdheid gestart in Sint-Niklaas en gaven invulling aan het traject voor 2024.